

REPUBLIKA SLOVENIJA
DRŽAVNI ZBOR

Poslanska skupina Slovenske demokratske stranke

Šubičeva ulica 4, 1000 Ljubljana

t: 01 478 95 30, f: 01 478 98 77, e: ps-sds@dz-rs.si, www.dz-rs.si

Ljubljana, 24. oktober 2022

DRŽAVNI ZBOR REPUBLIKE SLOVENIJE

ODBOR ZA KULTURO

ga. Tamara Vonta, predsednica

ZADEVA: ZAHTEVA ZA SKLIC NUJNE SEJE ODBORA ZA KULTURO

Poslanska skupina SDS zahteva, da se na podlagi drugega odstavka 48. člena, v povezavi z 32. členom Poslovnika DZ, skliče nujna seja Odbora za kulturo z obravnavo naslednje točke:

»Likvidacija Muzeja slovenske osamosvojitve«

I. Obrazložitev

V petek, 21. oktobra 2022, je ministrica za kulturo oznanila, da na Ministrstvu za kulturo pripravljajo vse potrebno za združitev Muzeja novejšje zgodovine Slovenije in Muzeja slovenske osamosvojitve v nov javni zavod oziroma v nov muzej. Ministrica za kulturo dr. Asta Vrečko je ob tem povedala sledeče: "Ustanovitev Muzeja slovenske osamosvojitve je bil ideološki projekt prejšnje vlade. Z združitvijo obeh institucij se zasleduje argument strokovne in muzejske javnosti, da se sodobne in novejšje zgodovine ne sme ločevati," ter, da tovrstno gradivo zbirajo že številne druge ustanove po Sloveniji. »S tem se ukvarja že precej institucij, muzejskih, raziskovalnih v Sloveniji in ravno zato menimo, da je dovolj, da se združita oba muzeja in da se to delo nadaljuje v tej novi instituciji. Vsekakor menimo, da je potrebno obravnavati tudi obdobje sodobne zgodovine, tudi 90. let, ampak

ne na ta način, da se to s takšnim rezom ločuje. Tu je šlo očitno za ideološki projekt ustanovitve nove institucije.«

Po našem mnenju gre v izjavah ministrice za kulturo za podcenjujoč in zavržen pogled na ključno obdobje nastanka naše samostojne države, ko smo Slovenci po dolгих letih načrtovanj in želja dobili lastno državo.

Naj ob tem spomnimo, da je Muzej slovenske osamosvojitve ustanovila Vlada Republike Slovenije s sklepom 4. marca 2021.

Muzej je bil ustanovljen ob 30. obletnici razglasitve samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije, kar je pomembna simbolna ločnica in hkrati v strokovnih krogih uveljavljena časovna distanca, po kateri javne institucije, zadolžene za ohranjanje premične kulturne dediščine, okrepijo svoja prizadevanja za prevzemanje gradiva od ustvarjalcev in imetnikov v svojo posest.

Muzej je bil ustanovljen s ciljem, da se na enem mestu zbira, ohranja in preučuje premično kulturno dediščino, vezano na osamosvojitve in nastanek samostojne in neodvisne Republike Slovenije, ter predstavlja muzealije, s tem povezana znanja in vrednote ter zgodovinski čas konec osemdesetih in v začetku devetdesetih let. Svoje poslanstvo naj bi muzej izvrševal samostojno in v sodelovanju z obstoječimi slovenskimi in tujimi muzeji ter deležniki.

Obdobje slovenske osamosvojitve je sicer že vključeno v obstoječe stalne in občasne muzejske razstave, vendar ni nikjer žarišče, kamor sodi po svoji pomembnosti v slovenski zgodovini.

Vizija Muzeja slovenske osamosvojitve je, da postane osrednji tematski muzej, posvečen prelomnim dogodkom, ki so oblikovali Slovenijo kot samostojno državo. Z interpretacijo zgodovine z različnih zornih kotov bi muzej povezoval in primerjal skupne izkušnje osamosvajanja ter prispeval k ohranjanju kolektivnega spomina za sedanost in prihodnost.

Ob tem velja opozoriti na dejstvo, da muzeji hranijo ogromno predmetov, vendar je velika večina, (več kot 90 odstotkov) shranjenih v depojih. Ustanovitev novega muzeja pomeni vzpostavitev dodatnega razstavnega prostora, torej novo možnost za razstavljanje predmetov, ki jih že hranijo obstoječi javni zavodi, hkrati pa to omogoča, da se nagovori splošno javnost, naj predmete z muzejsko vrednostjo, ki jih hranijo doma, prinesejo v strokovno hrambo.

Muzej torej zajema izjemno pomembno zgodovinsko obdobje ob koncu 80. in začetku 90. let prejšnjega stoletja, torej dobo demokratizacije, ki je ključna za osamosvojitve Slovenije. Namera ministrice za kulturo pa gre v smeri, da praktično želi ukiniti muzej nastanka samega sebe, kar je

zagotovo edinstveni primer v svetu. Poleg tega ministrica za kulturo ne more samovoljno sprejemati in spreminjati odločitev in aktov, ki so v pristojnosti vlade. V primeru pa, da je navodilo za ukinitve Muzeja slovenske osamosvojitve prišlo iz same vladne koalicije, pa je to še toliko bolj žalostno.

II. V ta namen Odboru za kulturo predlagamo, da po končani razpravi sprejme naslednja sklepa:

1. Odbor za kulturo poziva Ministrstvo za kulturo, da ustavi vse postopke za ukinitve Muzeja slovenske osamosvojitve.
2. Odbor za kulturo poziva Vlado RS, da svoje ustanoviteljske pravice in obveznosti Republike Slovenije do Muzeja slovenske osamosvojitve izvaja v sklad s Sklepom o ustanovitvi javnega zavoda Muzej slovenske osamosvojitve (Uradni list RS, št. 31/21 z dne 5. 3. 2021).

Predlagamo, da se na sejo odbora povabi:

1. dr. Asta Vrečko, ministrica za kulturo
2. dr. Željko Oset, direktor Muzeja slovenske osamosvojitve
3. Alojz Peterle, predsednik Združenja za vrednote slovenske osamosvojitve
4. dr. Jože Dežman, direktor Muzeja novejša zgodovine Slovenije.

V imenu predlagatelja bo zahtevo za sklic nujne seje predstavil poslanec Anton Šturbej.

Jelka Godec
vodja Poslanske skupine SDS

PRILOGE, dostopno na:

<https://www.gov.si/novice/2022-10-21-zdruzitev-muzeja-novejse-zgodovine-slovenija-in-muzeja-slovenske-osamosvojitve/>

<https://demokracija.si/fokus/proti-sovensko-in-zavržno-ministrica-iz-vrst-levice-asta-vrecko-likvidirala-komaj-ustanovljeni-muzej-slovenske-osamosvojitve/>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/pregledPredpisa?id=SKLE12327>